

in ustanovljena za to, da skrbi za koristi kmetstva pri vnovčevanju živine, je prevzela naloge s priobčevanjem ponudb in zahtev posredovati v tem težavnem času med prodajalci in kupci živine. Zato so vsi kmetovalci in pitavci živine, ki hočejo prodati ali kupiti živino za v hlev, vabljeni, naj kolikor mogoče bitro naznanijo na naslov: Centrala za vnovčevanje živine (Viehverwertungs-Zentrale), Dunaj VIII., Lammgasse 4 ali pa na uredništvo „Štajerca“ v pismu ali na dopisnici sledče:

1. Ime in naslov,
2. ali hočejo kupiti ali prodati,
3. število glav ponujane oziroma zaželjene živine,
4. nje starost in pasmo.

Prijave lahko pošljejo vsaki posamezno, ali pa jih lahko pošljejo kmetijska društva, zadruge ali zveze za več skupaj naenkrat. Prijave se zberajo in po možnosti hitro priobčijo, navadno v posebnih listah, ki se pošljejo deželnim, okrajinim in krajevnim kmetijskim društvom in zadrugam ter vsem c. k. okrajnim glavarstvom, kjer se razpoložijo na vpogled. Pri okrajnih glavarstvih dobèe te liste pred vsem živinodravski organi. Po možnosti se bodo priobčile tudi v listih, namenjenih kmetijstvu in razširjenih med kmetovalci. Na zahtevo se bodo te liste poslale tudi posameznim zanimancem.

Kmetovalci so prošeni, naj svoje prijave in želje nemudoma naznanijo.

Glede nasvetov ali posredovanja se naj v teh starih kupci in prodajalci obrnejo naravnost na Centralo za vnovčevanje živine (Viehverwertungs-Zentrale) na Dunaju VIII., Lammgasse 4.

Bulgarski kralj.

Danes prinašamo sliko bulgarskega kralja Ferdinand, ki je 26. februarja svoj 50. letni rojstni dan praznoval. Rojen je bil bulgarski kralj 1. 1861 v Sachsen-

Koburgu. Kmalu je stopil kot huzar v avstrijsko armado, potem pa prestolil v ogrsko. Potem ga je izvolila bulgarska »sobranje« za kneza, lani pa se je sam za kralja zvišal. Oženjen je že drugič.

Novice.

Zaprlji so v Ljubljani načelnika „glavne posojilnice“ dr. Hudnika, nadalje „revizorja“ slovenskih posojilnic Jošta, glavnega dolžnika Megliča in nekaj uradnikov. Preiskava se zdaj strogo nadaljuje. Gre se pri polomu posojilnic za milijone ljudskega denarja!

Še en polom? Poroča se iz Rudolfovega, da jo je prvaški vodja, lastnik fabrik za usno in opoko Anton Hočevare v Ameriko popihal. Zapustil pa je 200.000 kron dolga! Hočevare je bil eden najzagriženjših pravakov. Šele pred par leti podedoval je od očeta 300.000 K in tudi oženil se je bogato. Zdaj pa je vse šlo...

Lepa bakaža! Prijatelj lista nam piše: Kdor jebral zadnji celjski „Narodni list“, mora mu pretresti narozen in patriotičen čut. Srbski kralj Peter peljal se je namreč v Rim črez naše dežele ter čez Ljubljano. Kranjski narodnjaki kod avstrijski patrioti so imeli priprave, da bi bili njihovega blaženega Petra veličastno sprejeli ter pred njim na kolena padli. Ali državna oblast je ukrenila, da se je ob času ljubljanski kolodvor z vojaki zastražil ter se je ovacije našim prvakom preprečilo. Celjski „Narodni list“ pa to postopanje oblasti kritikuje ter izjavlja, da so oblasti bila, da bi bil kralj Peter slišal, xi-

vijo“-kllice. — Vsakemu treznemu Avstriju mora žele skipeti nad to predzrostjo! To so „voditelji“ avstrijskih Slovencev, „vri“ možkarji! V vsaki državi čaka možaka pravična in zaslужena kazen na vešalih; v ti blaženi Srbiji se nesramni morilci prejšnega lastnega kralja črez svetnike in nebesi častijo. In tej srbski državi nameravajo naši slovenski pravki vbojno zaslepjeno slovensko ljudstvo priklopiti! Pa ne samo na Kranjskem, temveč tudi na spodnjem Štajerskem lažjo v velikem številu tisti srbski priatelji, ter ubijajo pri ubogemu zaslepjencem ljudstvu patriotičen čut in ljubezen do preljabe mile domovine Avstrije. Posrečilo se jim ne bo, — kajti na eni strani zasleduje vendar enkrat državna oblast krtovo delovanje te predrzne druhalni, na drugi strani ostanemo pa še vendar mi štajerski Slovenci Avstriji, in nikdar Srbji ali Rusofili! „Lepa bakaža!“ — Objavili smo te priproste besede vrlega kmetovalca, da bodejo naši prvaški nasprotinci vedeli, kako sodi ljudstvo o njih! Proč z vitezdajalskimi hujškači! (Op. uredništva.)

Iz Spodnje-Stajerskega.

V. Sarnitz †.

Iz sv. Lenarta sl. g. prihaja tužna vest, da je vri veleposestnik in gostilničar V. Sarnitz svojo blago dušo izdihnil. V najlepši starosti 49 let je umrl. In lahko se reče, da ves okraj za tem vzornim sinom štajerske domovine žaluje... Pokojnik je bil eden najpridnejših in najvestnejših gospodarjev, pravi vzor poštenega posestnika. Kot gospodar kakor kot oče in soprog je stal neomadeževan kot trdn značaj. Ali tudi javnosti je svoje moči žrtyoval. Bil je dolgoletni član občinskega zastopa, okrajnega zastopa, požarne brambe, raznih zadrg in. Po svojemu mišljenju bil je vneti zagonovnik napredne stvari in zvesti pristaš naše stranke. Velika je izguba, ki nam jo je smrt tega vrlega moža prizadela. Ali spomin na nepozabljivega pokojnika ne izgine in njegov grob je svetišče za vse, ki so ga poznavali in spoštovali in ljubili. Bodite mu lahka zelena gruda domače zemljice, počiva naj v miru in naša ljubezen naj obsenči njegovani grob!

Slovenska posojilnica v Ptiju čati tudi že posledice splošnega poloma. Ta denarni zavod je imel sploh vedno prav čudni način gospodarstva. Prav velike svote izdajal je tekom let v politične namene. Njegovi voditelji pa so bili vedno jako neprevidni. Saj je znano, da je ptujska slovenska posojilnica pred par leti velikansko svoto čez stotisoč kron izgubila. Ali gospodje si ta slučaj niso zapomnili in so bili i zanaprej lahkomislni. Tako so tudi udeleženi pri sedanjemu groznomu polomu „Glavne posojilnice“ v Ljubljani. Javnosti sicer še ni natanko znano, koliko bode ptujska slovenska posojilnica pri temu polomu izgubila. Ali na vsak način se gre za precejšnje svote, katere bodejo brkone zopet vložniki plačali. Da se posojilnici v Ptiju slabogodi, dokazuje že dejstvo, da o d o v e-

d uje že posojilna. Z drugimi besedami pogovorno; ptujska posolilnica potrebuje denarja. Upamo, da bodejo mero-dajni gospodje vse potrebno storili, da ne bi vlogi vložniki svoj krvavo prihranjeni denar izgubili...

Postanec Marckhl, eden najdelavnejših zastopnik spodnje Štajerske, imel je pri delegacijskem obedu v Budimpešti čast, govoriti s cesarjem. Cesar je vprašal poslanca: Vi ste tudi novi v delegaciji? — Marckhl: Dá, Veličanstvo! — Cesar: Čudno, da je toliko novih gospodov. Ali ste tudi v štajerskem deželnem zboru? — Marckhl: Ne; v sedanjih razmerah skoraj pravim: hvala Bogu da ne! — Cesar (s smebljajem): Pa je le obžalovati: v deželnem zboru ostane vse (zaradi obstrukcije!) ležati! — Marckhl: Strasti so zdaj hudo druga na drugo počile. Ali vendar bi izrazil upanje, da bode v doglednem času mogoče, z delom zopet pričeti. Saj vendar razmere v tej stagnaciji trpijo! — Cesar: Imeli ste (na spodnjem Štajerskem) slabo leto? — Marckhl: Do 1908 ni bilo ugodnega vinskega leta. — Cesar: Imeli ste tudi mnogo toč, ki je zlasti posamezne pokrajine prizadela. Ali se pečate z vremenskim strelenjanjem; menda ne pomaga dosti? — Marckhl: Vremensko strelenje inauguriral je slovene-bistriški župan g. Stiger. — Iz tega pogovora vidimo, da se cesar za naše razmere zanima. Vidimo pa tudi, da je sam cesar nasprotnik slovenske obstrukcije v deželnem zboru!

V sv. Lovrencu sl. g. so postali prvaški zagriženci malo-preveč predrzni. Iz usmiljenja smo doslej molčali, ker smatramo glavnega vodjo nadatelja Farkarja za precej „nervoznega“. Ali ker se ljubljanska „Sloga“ s svojim strupenim jezikom v domačine zaganja in to že v obeh zadnjih številkah, ker torej v tem sicer brezpostembrem lističu češčarijo ljudje, ki imajo toliko masla na glavi, da bi sploh ne smeli na solnce hoditi, hočemo vkljub vsej naši potrežljivosti malo odgovoriti. V sv. Lovrencu sl. g. so pred par leti šlo s VI. razredil začasni. Potem so napravili stanovanja za šest učiteljev, kar je vse precej tisočakov bilo. Občine so bile v tem oziru hudo prizadete. Znano je pa tudi, kakšno je bilo do zadnjega časa gospodarstvo v krajnem šolskem svetu! Znano je, kako sta Farkaj in Horvat, ta zagržena prvaška modrijana, nastopala! Ali naj povemo zopet, kako in kaj? Ali se je že pozabilo, da je delal Horvat s tujim denarjem, kakor svinja z otrobom? Ali se ne všeč, da si je tisočake tujega denarja „izposojeval“ za osebne potrebuščine, da se je s svojim rokavom že kazenske sodnije obregnili? Le napredni milosti se ima zahvaliti, da se to ni zgodilo! In skriti se morajo ti prvaki, ako imajo le količaj sramu! Seveda, zdaj nekaj časa sem so bili izvoljeni malo bolj strogi šolski udje in šolski načelnik je postal vri poštenjak posestnik Rebernak. To pa menda grize in peče Farkaj-Horvatovo gospodo, ker so starci časi povrnosti, nemarnosti in zapravljanja tujih denarjev minuli. Nadučitelj Farkaj je preje sam gospodaril, kakor turški paša. Ali Janez se bode moral zdaj navadeti, da imajo kmetje, ki plačujejo, tudi kaj govoriti! Razmere v šoli so postale zdaj naravnost nebovpijoče in ljudstvo je hudo razburjeno. Nas končno ne briga mnogo

Srebrna poroka.

Dne 28. svečana t. l. praznovala sta srebrno poroko nadvojvoda Karl Štefan in njegova sopriga Marija Tereza, katerih slike danes prinašamo. Nadvojvoda Karl Štefan je v avstrijski mornarici viceadmiral in je bil 6. septembra 1860 rojen. Oženil se je 28. svečana 1876 na Dunaju s princesijo in nadvojvodinjo Marijo Terezijo. Temu zakonu je izšlo 6 otrok.

XXXXXX

Zahtevajte povsod

„Štajerca“.

XXXXXX

Zur Silbernen Hochzeit des Erzherzogs Karl Stephan und der Erzherzogin Maria Theresia am 28. Februar 1911.

ako nadučitelj Farkaj cele noči kroka in kvarta in popiva; s tem si pač ne bode svoje „nervoznosti“ ozdravil. Ali proti temu protestiramo odločno, da bi se jezo izpuščalo nad nedolžnimi otrocmi v šoli! Kèr se odrašeni od prvaške bande ne pustijo zatirati, hoče se otroke mučiti in trpinčiti. Ali potem bi ne bila šola „učilnica“ marveč „mučilnica“. Do krvi se otroke pretepava. In ko so se prišle stranek pritoževali k vrlemu šolskemu načelniku g. Francu Rebernak ter je ta nadučitelja opozoril na § 419, je Farkaj šele divljati pričel. Svojo jezo je znesel v šoli nad Rebernakovim nedolžnim otrokom (v II. razredu), kateremu se je taka zaušnica podelila, da so se sledovi roke še 10 dni pozvali. Temu divjaštvu mora biti enkrat konec. Farkaj naj gré v Rusijo za carjevega rabilja, naše otroke pa ne pustimo pobijati. Dosedaj nismo hoteli stvar sodnji naznani. Čujemo, da je politična oblast prizadetim gospodom učesa navila. Ali priči slučaj pretepanja otrok, ki se nam zopet naznani, imel bodo sodnijske posledice. Toliko javnosti na znanje in neumni zagovornici poštenjavi á la Horvat ter učiteljskih pretepačev „Slogi“ v odgovor. Ali je dovolj? Ako ne, povedali boderemo še kaj zanimivega!

Črna kuga v Vurbergu. Prijatelj našega lista nam piše: Morda ste tudi Vi, g. urednik, naleteli kdaj v Gradcu na velikega močnorastlega človeka, ki je vlekel majhen voziček po mestu, za klobukom veliko srpasto rudečo pero, zraven popeval žalostne pesmi lastnega skladu. Voziček bil je nekako podoben onim vozičkom, ki jih prodajejo tukaj Hrvatje na ptujskem sejmu za 3 krone s kolesi vred. Za njim je drla graška otročad in kričala: „Waldteufel, Waldteufel!“. To je bil znani „Grazer Waldteufel“. Ta prikazan bila je tako smešna. — Ednako sem občutil, ko sem slišal, da se je tudi naš ponosni župan ponižal in vlekel ednak voziček od svoje hiše k sosedu A. K., cerkvenemu ključarju. Rudečega peresa je manjkalo in popeval ni, sicer bi bila graška podoba pred Vami. Smešno, kaj ne? Da bi le ne bilo tako žalostno, kèr peljal je — nekega občinskega reveža . . . Tega ubožca dobil je iz sosedne fare, kjer je doživel 67. leto svojega pobožnega življenja. Bil je 38 krat vodja romarjev na sv. gor, vsak praznik in tudi delavnik molil rožni venec v cerkvi na glas. Iz tega pač sklepam, da je bil pobožen starček. Zato je upal, da bode med pobožnimi vurberškimi ovčičami dobro sprejet. Pa glejte! ko so ga spravili pri županu iz voza, hoditi ni mogel več (župana pa slučajno ni bilo doma) prosil je z povzdignjenimi rokami, naj mu grejo po gospoda. Županova tašča, prevžitkarica pri istem, ki je že več siromakov dala dušno oskrbi, hotela je tudi temu želje spolnit, ko bi ne prišel poprep župan domov. V spremstvu U. D. ogledal si je reveža, nato se zadrl nad taščo, češ, „ta še ne bo hin, če pa bo, pa tudi ni nobena škoda; čez to moramo meti sejo, za silo pa ga bomo dali od hiše do hiše“ (kakor vsakega!) Nato je zapregel samega sebe in spravil na zgoraj označeni načinreveža k sosedu A. K., cerkvenemu ključarju (seveda brez rudečega peresa). Tam je ukazal: „Za sedaj ga imej vsak po en dan, Horvat pa 4, dokler odbor drugače ne odloči!“ To je tisti Horvat Leopold, ki je „Štajercu“ poslal zadnjic en dopis. Zato mora sedaj štiri dni ubožca imeti. Za njega menda ni to huda kazen, pač pa bi bila za našega predstojnika, ki ga je imel samo čeoč noč, potem pa za cerkvene ključarje, ker prvi ga je že drugi dan zapeljal na kankolah k sosedu, pri drugem pa sploh ni hotel živeti, ampak tudi prvo noč v hlevu izdihnil (vsled „črne kuge“ umirajo naši ubožci redoma v hlevih!) V nedeljo mu je baje hotel J. K. po gospoda, pa jih ne bi dobil ker so imeli „teater“. V „teatru“ so igrali „Židova krošnja“; ni bilo veliko poslušalcev, pa tudi nič zanimivega. Vendar pripravljajo drugo igro, ki ji pravijo: „duhovska mošnja“, ta bo še manj zanimiva, ker je tak vsakemu znana. Vse to se godi v pobožni občini Vurberg pri županu, cerkvenih ključarjih in enakih. Vsi ti berejo „Slov. slepar“ nè „Gospodar“, nimajo pa pojma o ljubezni do bližnjega. To pač niso „Slogaši“, naprednjaki, narodnjaki, kaj se le „Štajercanci“. To so vurberški funkcionarji. Po njih delih jih lahko spoznate . . . Opozorimo končno tudi oblast na to čudno „kugo“ v

Vurbergu, da bi jo končno zatrla sebi v čast in občanom v blagor. Gosp. župnik smo tudi že v prvem dopisu izrekli željo, da bi se ogledali s svojo oblastjo te turške razmere, pa nič ni bilo; v odgovoru so zadnjič oznanili, da v petek in nedeljo ne morejo na spoved, ker imajo druge posle. To je tako: v petek imajo šolo, v soboto študirajo pridigo, v nedeljo imajo cerkvena opravila in „teatre“ . . . Viš-ka, Viš-ka.

Iz Polenška prišla je zadnje dni cela vrsta poštenih faranov v našo udeležbo, ki so se vsi kruto pritoževali, kako surovo in neotesano je pričel nastopati tamšnji župnik Podplatnik. Kdo je ta Podplatnik, to vedo naši čitatelji že itak dobro, kajti imeli smo z njim že začasa njegovega kaplanovanja mnogo opraviti. Ko je dobil dobro faro v Polenšku, postal je malo mirnejši. Ali zdaj mu je menda zopet politična kri za vrela. Župnik je kupil novo obhajilno mizo. To se pravi: kupil jo je, ali plačal jo seveda ni. Zdaj pa zahteva, da naj mi farani skupaj damo. Res so že nekateri ljudje dali. Ali vsi pa nimajo vedno gotovega denarja na razpolagi, kar je pri današnjih kmetskih razmerah gotovo razumljivo. Zaradi tega pa je Podplatnik zadnjo nedeljo na prižnici kar besnel in divjal. Pridigal ni in niti evangelijski ni čital. Ali začel je vpiti, zakaj vsi farani ne dajo denarja, da smo farani samo „šnopsarji“ in „faltoti“ ter „lumpi“, da smo kmetje taki kot „Mica Kovačeva“, ki je pila, nič plačala itd. Lepes besede od duhovnika v cerkvi, kaj?! Ja, ja, vlogi kmetje pač nimajo toliko denarja, kakor Podplatnik, ki je nekemu paru za eno zaroko računil 19 krov. Kmetje niso „faltoti“, kjer plačujejo duhovnikom mnogo in še naprej. Pred kratkim je nekdo umrl in ko je prišel sin v farovž praviti, da so oče umrli ter je prosil za zvonjenje, je fajmošter zahteval, da plača naprej. Kmetje niso „šnopsarji“. Vprašamo, kdo se je po lansko leto pri zbirici v Žamajcih z mežnarjem Tonetom pri neki hiši tako slivovke napisal, da se je vsa nabранa jajca pobil? . . . Podplatnik nam je raz priznice tudi očital, da hočejo kmetje „na borgo“ pokopani biti. Je pač pozabil, da spada pokopavanje mrljic med krščanske čednosti. Kmetje so pač zemljo za zadnji počitek že davno plačali! Najgrše pa je bilo, da je Podplatnik na prižnici vpil, da farani v Polenšku niso fajmoštra vredni, kjer so baje prejšnega župnika „v grob spravili.“ Seveda, res je, da so kmetje pokojnika v grob dali. Kaj bi tudi z mrljicem? Politični farji seveda niti mrljica ne pokopljejo, ako se jim ne plača naprej . . . G. Podplatnik, kdo seje veter, žel bode vihar!

„V imenu Božjem!“ — to geslo nosi na čelu svojih zavarovalnih polic „Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbam cerkev in živonov“ v beli Ljubljani. Geslo je lepo, ima pa seveda le ta namen, da nezavedne požarne ljudi na prvaški lim spravi. „V imenu Božjem“ napravi ta kranjska zavarovalnica svoje ne vedno preveč „krščanske“ ksefte . . . Zanimivo je, da ta zavod nemškim šparkasam hudo nasprotuje in jih menda tudi „v imenu Božjem“ celo bojkotira. Posebno jezo ima ta prvaška zavarovalnica na vrlo, zanesljivo in izbornu napredajočo mestno šparkaso v Brežicah. Dokaz temu le sledi slujaj: Pravni zastopnik neke stranke, ki je iskala posojilo, potreboval

je za obremenjenje nekega objekta potrebnokurz. Za vinkuliranje. Ali zavarovalnica tega ni hejo dolž izročiti, ker bi bil ta spis v korist špas tudi mestne občine v Brežicah določen. S katero zdaj pravico se je to zgodilo? To postane šele po celi stvari, kadar se prečita pismo, katerega je ta pošta v realna prvaška zavarovalnica nekemu poso daljši iskajočemu prisilcu dne 9. februarja 1918. Nasproti sala. Dotično predzno pismo se glasi: — „Javni počitki v hranilnicu v Brežicah nam jako nasproti. Sledi in vsled tega nismo dolžni v njeno koristenec vinkulacijo izgotoviti. Zakaj niste šli v vlog čas žicah, v Krškem jih je več, tudi v Kostanjevici sicer je pa sedaj tako že skoro v vsaki farji čas. Tako stoji torej stvar! Čudno, da ta praviti. „Vzajemna zavarovalnica“ ni priporočala, da je ta posojilnico v Ljubljani ali kakšni ednah na ta prvakov obkradeni in zavoženi denarni zisko zago Sicer pa še nekaj, kar se gotovo ne strinjam. V A geslom „v imenu Božjem“: Zato torej, da vodnici „vzajemna zavarovalnica“ bogovje iz kakih teni in krov na vrlo napredno šparkaso jezi in to dobiteljev naj bi vlogi slovenski kmetje, ki iščejo kredit septembra? Ako ljubljanska zavarovalnica kadlikovala krimo tripi (kar sploh res ni!), naj primersled tegičnika, ki ji to krimico dela in naj ga konča in niji pokliče. Grdo, brezvestno in prav praviloma pa je, ako se dela od strani te „pobožne“ kreditne zavarovalnice kredit iskajočim kmetom težavkusi. Se jim svoje sovraštvo nalašč kaže. Fejlovec, kmetje v okolici Brežic, zapomnite si to počanju! Janje „vzajemna zavarovalnica“ in pokažite vaškim hujškačem hrabet! Ako bi bila ta zoh. Loberovalna sploh kakega večjega pomena, no, potovalca bi se ji brežiška šparkasa gotovo za njenom službi priganjača primerno zahvalila, — tako pravilno, vredno . . .

Iz zgornje Radgome se nam poroča: Tino spo imamo dve posojilnici, eno prvaško in eno Veljavzajemne (Forschusskasse). Ta rafajznovka mastila z bankerotno ljubljansko „Glavno posojilnihištvo in česar opraviti in ni bila z njo nikoli, da v nobeni zvezi ter tudi ni pri celiemu poleg na v nobenem oziru prizadeta. Pač pa je prizadorko, prvaška posojilnica, kakor smo v zadnji stagi Fra poročali. Na ta razloček opozarjam javnost ležko v

Zahvalite se hujškačem! V Ciršak polniški se dali nekateri kmetje od prvakov v divjeti. Slično vsovrstvo proti nemškemu „Schulvereinu“ načelo so skati. Ta nahujskana družba je pri otvoritaj je nemške šole tuje goste z najgršimi psovopokoril napadla. Zato so ti tožbo zaradi žaljenja & vložili. Pred mariborskimi sodnji so bili obsojeni. Stara že zaradi žaljenja predkaznovana poseststvo Alojzija Hammer na 50 K globe, Jožef Hammer na 20 K globe in Alojzija Hammer mlajša sv. Kr. 2 dni zapora. Nahujskance je zagovarjal pravido z klerikalni avokat dr. Leskovar. Zdaj naj zahvalijo onim, ki širijo gonjo in sovraštvo naših krajin.

Pošta v sv. Barbari v Halozah. S 1. maja pričela se je v sv. Barbari raznašati po Gruškovec, Brezovec, Velikagora, Kokšin, Ankenstein, Dolano, Gradiš, Slatina, Veliki Okiči, Pohorje, sv. Lizbet, Majc in Podribi. I. s. dvakrat na teden. Poštne nabiralnike se postavilo v Gruškovcu, Brezovcu, Ankensteinu, Gradišu in sv. Lizbeti.

Prvaški konkurs. Iz Žalca se poroča, da prišel znani prvaški zagriženec E. Kukec.

Vohuni.

Poročali smo že, da so v Lvovu zaprli neko žensko Weber, ki stoji na sumu, da je za Rusijo proti Avstriji špionirala. Ko so jo zaprli, prišel je neki baron pl. Strube, ki je rekel, da je njen ženin in se je hudo ranjeno potegaval. Oblasti pa njegovim trditvam o ženskini nedolžnosti niso hoteli verjeti in so dale še barona Strube pod ključ. Naša slika kaže oba obdolženca. Preiskava bode dognala, kaj je na tej stvari.

Ali si se že na

„Štajerca“
naročil? Ako ne, storí to takoj!

ebni spomini hotel Šparkas le jejasno stena in posojil 1911 p. Nem rotuje v kak e v Br tanjeve pravaški inaki o zavod strinjajo, kjer s iih vzroki i togo kredita kakšne imre do t k sod pravaški ne že zaveva in počeni žite pa ta zava potem o službi pa n Tukaj eno rajta nima jilnicu! nikdar polom izreda stevilk naštevna! a časti bsojeni na rvaško naj se stvo po

konkurs. Njegovi dolgoročni so visoki in bo dejno dolžniki mnogo izgubili. Kukec je bil svoj čas tudi lastnik znane žalsko-laške pivovarne, ki hira zdaj v rokah neke prvaške akcijske družbe. O celih stvari morda še natančneje govorimo.

V Ormožu je umrl notar g. dr. Geršak po daljši bolezni. Pokojnik je bil naš politični nasprotnik. Vkljub temu želimo iz vsega srca mirni počitek!

Sleparski prvaški trgovec. Slovenski zagrijenec Viktor Uzen v Braslovčah uresničil je svoj čas trgovino. Njegovi dolgoročni so postali vedno večji in značili končno 18.000 K. Naranost čudežno je, kako je mogel Uzen v kratkem času in v mali trgovini toliko dolga napraviti. Ko se je otvoril konkurs, se je opazilo, da je ta poštenjak neplačano blago proč vozil in na ta način sleparil. Imel se bode pred sodnijo zagovarjati.

V Ameriko jo je popihal krčmar Kureš iz Podvinc pri Ptaju. Zapustil je tako veliko dolga, ženo in nepreskrbljene otroke. Kureš je bil eden voditeljev slovenskih pravakov v ptujski okolini. V septembervs dnevin 1. 1908 se je posebno odločil v divji gonji proti nemštvu in je bil usled tega tudi na daljši zapor obsojen. Prvaška gonja in narodnjaška politika sta tega moža polnoma pokvarili in za vsako delo nezmožnega naredili. Zdaj bode svojo „srečo“ v Ameriki poskusili. Kureš je pravi dokaz, kako daleč pride človek, ki se uda slovensko-narodnemu politikujanju!

V Pivoli so bili g. F. Lebe za župana, gg. Joh. Lobnig in M. Gratschitsch pa za obč. svetovalca izvoljeni.

Umrl je v 82. letu svoje starosti g. Franc Rndl, oče oskrbnika posestev štajerske hranilnice v St. Vidu pri Ptaju. Pokojnik bil je spolnospoštovan in priljubljen. Lahka mu zemljica!

Veliki požar. V Rečici pri Laškem trgu je nastal ogenj. Pogorelo je troje poslopij, mnogo pohištva in živine. Gasilci iz Laškega so preprečili, da se ogenj ne razširi.

Napad. V Lendorfu pri Hočah so imeli poroko. Ko je šel fant Johan Katz domu, sta ga Franc Marčič in Franc Mikl napadla ter težko ranila. Storilca sta v luknji, Katz pa v bolnišnici.

Sleparij je kočar Lipotnik iz okolice Stora. Ko so ga naznali, pobegnil je na Nemško. Ali zdaj je prisel zopet nazaj in se bode v zaporu pokoril.

Poneveril je delavec Anton Lediger krčmarju Viderniku pri Konjicah 10 K. Potem, ko je postal trezen, se je sam sodniji naznani.

Svojo lastno hišo začdal je Johan Puršič v sv. Krštof. Hotel je s tem na sleparski način do zavarovalnične priti. Ali zaprli so ga.

V plamenih. V Andrencih v slov. gor. je

gorelo pri zakonskih Divjak. Mož in žena sta pri temu take opeklne dobila, da so ju moralni v bolnišnico spraviti. Žena je že umrla.

Uboj. V pretepu je v Belovodi Aloiz Štrigl Marka Jezaka z nožem takoj težko sunil, da mu je prizadel smrtno rano.

Pobegnil je v Celnici komi Milijan Stanko, ko je svojemu gospodarju 106 K poneveril.

Povožen bil je v Vidmu 9 letni Jakob Zatošek. Voz mu je nogo popolnoma zmučkal.

Alkohol. V Trbovljah je spil delavec Jože Skomina toliko žganja, da ga je srčna kap zaleda. Skomina je užival sploh samo kruh in žganje, da bi za svojo družino več prihranil.

V pisanosti padel je v Ptaju kučijaž Horvat iz Versteje iz voza in bil hudo ranjen. Konji so divjali naprej.

Iz ljubosumnosti napadla je v „Narodnem domu“ v Konjicah neka deklica svojega ljubčeka Bobika in ga z nožem težko ranila.

Obesil se je v sv. Urbanu pri Ptaju posestnik Matija Marinič. Splošno se govorji, da je njegova družina tako slabo z njim ravnala, da je v obupu šel sam v smrt.

S krampom udaril je v Trbovljah ruder Jože Maksim tovarisa Stojo. Zadnji je smrtnonevarno ranjen.

Svojo mati ubil je baje Florijan Benko v Celju. Potegnili so ubito iz vode. Morilca so orožniki v Zidanem mostu vjeli in sodniji oddali. Benko je vedno do matere denarja zahteval; kjer mu ga ni mogla več dati, jo je umoril in v vodo vrgel. — Sodnjiški ogled je dogнал, da je žena utonila, ni pa bila ubita. Preiskava bode dognala, je li je sin njeni smrti krv ali ne.

Pazite na deco! V celjski okolini so se igrali Kostomajevi otroci z užigalicami. Otroku se je obleka začigala in je dobil take opeklne, da je dan pozneje izdihnil svojo nedolžno dušo.

Delavska knjižico ukradel je hlapcu Karlu Esch delavec Kosmač v Celnici n. Dr. Kosmač je izvršil že preje več sleparij.

Iz Koroškega.

Ruden. (Ali ljubi Bog res ne mara nemških užigalic?) Piše se nam: G. župnijski provizor od sv. Nikolaja, ki je drugače v cerkvi zelo pobožni možakar, srečal je zadnji nekega splošno spoštovanega posestnika; takoj ga je vpraval, kakšne užigalice („Zündholzer“) da ima. Dobrovoljni mož potegnil je škatljico iz žepa in — oj groza, na veliko jezo provizorja bile so to užigalice nemškega „Schulvereina“. Provizor je užigalice ednostavno proč vzel in mu je obljubil, da mu bode „druge“ dal. No, g. provizor, ako boste v kupčiji z užigalicami toliko dobička napravili kakor z Vašimi velikimi božičnimi idejam, potem ne boste dotičniku niti užigalice povrnili. Škoda je sicer mala in smešna, ali tako postopanje zoper spoštovanega posestnika je vendar predzno. Ali se v lemenatu take izobrazbe učijo?

Prevalje. Piše se nam: Dne 12. t. m. se je vršil na fari „farški mladenički plesni in pretepi venček“. Policej črnosukev je imel veliko dela, da je prignal vse farške čopaste frajlice na ples. Poprej da se je začelo sukat, je bil v cerkvi Štritofov krščanski nauk, in katerem je povabil posebno znani kaplan vernike. Ludstvo se je vpraševalo, kaj le bo danes; morebiti bodo nam povedali, kako se moramo obnašati pri plesu proti frajlicam? Ura bije dve, kaplan Štritof vstopi na prižnico in začne v prvi vrsti prav po kranjski maniru psovati neko nam znano pobožno žensko. In ko vpije iz cele svoje kranjske duše, začelo se je ludstvo proti durmi obračat in na glas smejati; vprašalo se je med seboj, kaj to pomeni; ženske so pa takoj začele za ušesami se kraspat: to psovante samo zaradi tega, ker pobožne ženske ne nosimo čopeja na glavi; kaplan Štritof vidi le čopaste frajlice rad, in le te imajo veljavno. Minul je v cerkvi nauk, povabljeni gosti se podajo na plesni venček. Sukalo se je na vse pretege; prišla je temna noč, drva so se začela podirat, farški ploti so se valili, in čopaste frajlice so zdihovale in škrpile; naenkrat nastane „Eifersucht“, padale so klofute, polena so metali, tekla je kri, in farški mladeniči so nosili krvave roge na svojih bučah... Kdo je vsega kriv?

Nesreča. V Trbižu se je udaril sodni oficial Wegnhaider v neprevidnosti s sekiro po

obrazu. Očale so se mu razbile in je bil pri tem tako ranjen, da je eno oko izgubil.

Osleparjeni dekla. V Maria-Wörthu na Vrbskem jezeru osleparila je natakarica Neža Čermernik dekla Marijo Zima za več kot 1600 kron.

Mladi tat. V Beljaku so zaprli nekoga 15 letnega dečka, ki je na Dunaju blizu 600 K poneveril.

Pod brzovlak prišel je pri Fürnitzu v Rožni dolini delavec Anton Rassel. Vlak je nesrečneža popolnoma raztrgal.

Pogorel je v Hörzendorfu hley posestnika Hudelisk. Škoda je za 4000 K.

Drevo pobilo je v Leifingu Johana Sadnik. Ranjen je smrtno nevarno.

Gospodarske.

Držimo v hlevu red! V dobro urejenem govejem hlevu je paziti natančno na slednje točke: 1. Krmimo vsak dan natančno ob eni in isti ur. Želodec potrebuje določen čas za prebavljanje krme, in ga tako rekoč nadlegujemo v njegovem opravilu, ako ni vsa krma enkratnega krmiljenja še prebavljena, predno sledi novo krmiljenje. Ako pa pokladamo pozneje, kar je živila navajena, potem postane ista nemirna vsled čakanja na krmiljenje, začne tuliti in že potem zelo hlastno, hlasta kar pravimo, kar pa živali nikakor ni v prid in korist. 2. Krmo pokladajmo živili v majhnih porcijah, da jo živali hitro pojed in nimajo priložnosti in časa, da bi krmo z dihanjem urele in ovohale ter napravile nežutino. Ne polagajmo torej živili vse krme naenkrat v jasli, temveč porcijo za porcijo. Ko je eno porcijo in eno vrsto krme žival pojed, potem ji dajmo še le drugo porcijo oziroma drugo vrsto krme. Le na ta način dosegemo, da bo živali vsa krma enako dobro teknila, ker ne bo imela priložnosti si izbirati, kar žival vedno dela, ako ji damo vso krmo naenkrat v jasli. Le po tem načinu krmiljenja smemo pričakovati najbolje izkorisčanje krme od strani živilne. 3. Tam, kjer hočemo večje množine manj okusne raskrave krme krmiti v zvezki z bolj okusno krmo, se priporoča rezati rezancico. 4. Pridatek soli ne zveča le tek, temveč pospešuje tudi prebavnost krme, ker zviša tok sokov v krvi in s tem tudi zboljša tek. Radi tega se priporoča pridatek soli posebno tam, kjer se naj vrši bolj hitra izmenjava snovi, kakor pri konjih, pri dobro rejenih delavnih volih, pri mladi živili in pri plemenskih živilih moškega spola. Če pa pridamo preveč soli, potem prisilimo živali, da popije mnogo več vode, s čemer je v zvezki z guba beljakovin, ki so zelo drage redilne snovi, ki jih dobivajo živali zraven drugih iz krme; radi tega ne smemo dajati soli v preveliki množini posebno ne pitalni živili. Pridatek krmske kostne mokre ali pa fosforovokislega klajnega apna je takrat na mestu, ako primanjkuje v krmi za mlado karak tudi za drugo živo fosforove kislino in apna, kar je neobhodno potrebno za napravo in rast kosti. 5. Potreba vode je pri živilih sicer že po njih naravi urejena, vendar pa je pri pitalni živili vse preprečiti, kar bi vtegnilo povzročiti, da bi mogla piti preveliko množino vode; ni jih dajati preveč vodenje krme in preveč soli. Na prebavnost raskrave krme vplivajo razne vrste krmskih pridatkov različno. Tako na pr. zmanjša večja množina pokrmiljenega krompirja prebavnost raskrave krme, vsled česar nastanejo posebno potem, ako ima raskrava že brez drugega malo beljakovin, kakor slama in pleve, precejšnje zgube na beljakovinah. Zato ne smejmo znašati suhe snovi v krompirju nikdar več kakor osmih del vseh suhih snovi v raskravi krmi. 6. Da ohranimo živili v doberem rejenem stanju, jih moramo tudi negovati. Snažiti jim je redno vsaki dan kožo, skrbeti je za dobro suho nasteljo in za zdrav hlevski zrak. Za pitanje živil je potreben mir v hlevu, preprečiti je vsako vznenirjenje, ker vsako kretanje in gibanje in telesni napor se vrši na račun beljakovin in tolšč, ki gredo vsled tega v zgubo. Prav tako je treba poskrbeti, da ni hlev premrežel, pa tudi ne pretopel (ne čez 20° C), ker v oben slučajih se pospreši razkrjanje telesne tolšč. Za mlečno živilo velja isto, kakor za pitalno živilo. Vsako naporno delo teh živil je v zvezki z zgubo zelo vrednih telesnih sestavin delov in škoduje nastavljanju tolšč in tvorbi mleka, v tem ko moramo pri živilih, ki naj nam koristijo s svojim delom, zabraniti vsako nastavljanje tolšč na ta način, da jih rabimo kolikor mogoče redno za delo, vsled česar se razvijejo tudi delavne mišice.

(Prim. Gosp.)

*) Pod raskravo krmo razumemo vse vrste sena, slame, plev s stročjem vred.

Loterijske številke.

Gradec, dne 18. februarja: 44, 75, 49, 29, 3. Trst, dne 25. februarja: 26, 25, 81, 11, 83.

Velika napaka je, ako misli mnogo kmetovalcev, da se zmore na ovsu tudi brez posebnega gnajila lepe dohodek pridobiti. Slično karor pri zimskem žiju rž, je ovsu tisto poletno žitje, ki je vedno jako hvaležno za krepko gnajenje z Tomazevo moko, seveda, ako je treba, v zvezki z gnajenjem s kalijem in dušikom. Celo v visokih goreh se pri ovsu krepko gnajenje se izplača.

Notica. Pri zdravljenju raznih ran treba se najbolj na to ozirati, da se izvrši polna zaledenje šele tedaj, ko so vsi nezdravi deli iz rane odstranjeni. Kratko rečeno je potrebno, da se rano takoj od začetka pred vsako umazanostjo varuje in da se rabi sredstva, ki hladijo in odstranjuje bolečine, ter se na ta način vnetje prepreči. Staro, dobro, v ta namen posebno primerno domače sredstvo je splošno znano Praško domače mazilo iz apoteke B. Fragner, c. k. dvornega literanta v Pragi, ki se dobri tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inzert!

